

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2012/3023,20-lutego-quotPolskie-kino-powojenne-tworcy-i-filmyquot.html>

20.04.2024, 06:26

20 lutego - "Polskie kino powojenne: twórcy i filmy"

Kino według Janusza Morgensterna

Filmy Janusza Morgensterna dość rzadko są wymieniane w kontekście kierunków i nurtów polskiego kina. Znajdują się zazwyczaj obok nich, choć nierzadko z nimi korespondują, czasami wręcz je wyprzedzając. To Morgenstern wymyślił scenę z kieliszkami z płonącym spirytusem z Popiołu i diamentu, ale realizując *Do widzenia, do jutra* pokazał odmienne ścieżki w kinie polskiego Października. Był znakomitym obserwatorem życia społecznego i obyczajowości. Nie pozostawał jednak na poziomie anegdoty, potrafił trafnie rozpoznawać polską rzeczywistość. Trzeba zabić tę miłość, na podstawie scenariusza Janusza Głowackiego, to jedna z najbardziej wnikliwych i gorzkich diagnoz stanu ducha młodych Polaków na początku lat 70., wyprzedzająca kino moralnego niepokoju.

W dwóch filmach zrealizowanych w latach 60., *Życie raz jeszcze* oraz *Potem nastąpi cisza*, Morgenstern rozliczał się z polską przeszłością czasu końca wojny i pierwszych lat powojennych. Były to filmy mądre i odważne, wskazujące na trudne konteksty polskiej historii, podkreślające, jak bardzo wpływała na ludzkie wybory, jednak zawsze koncentrujące się na jednostkach. Morgenstern przyznawał im prawo do samostanowienia i ponoszenia odpowiedzialności za swoje czyny. Czynił tak zarówno w filmach wojennych, jak i współczesnych, realizowanych kilkadziesiąt lat temu, ale także najnowszych: zrealizowanych po dłuższej przerwie: *Żółty szalik* oraz *Mniejszym złu*.

Morgenstern realizował także seriale telewizyjne. Wystarczy wspomnieć, że razem z Andrzejem Konicem nakręcił *Stawkę większą niż życie*, a do tematyki wojennej powrócił w głośnych i do dziś bardzo cenionych serialach: *Kolumbowie* i *Polskie drogi*.

Pokazane zostaną fragmenty następujących filmów: *Do widzenia, do jutra* (1960), *Ambulans* (1961), *Dwa żebra Adama* (1963), *Życie raz jeszcze* (1964), *Potem nastąpi cisza* (1965), *Jowita* (1967), *Kolumbowie* (1970), *Trzeba zabić tę miłość* (1972), *Mniejsze niebo* (1980), *Żółty szalik* (2000), *Mniejsze zło* (2009).

Wykład:

prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, historyk filmu, autor m.in.: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu*, Warszawa 2000; *Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego*, Bydgoszcz 2005; *Piękny sen pedagoga. Literackie i filmowe portrety świata edukacji*, Kraków 2005; *Kino polskie po roku 1989*, Bydgoszcz 2007; redaktor naczelny „*Błoku. Międzynarodowego Pisma Poświęconego Kulturze Stalinowskiej i Poststalinowskiej*”.

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie
zaprasza

do Centrum Edukacyjnego IPN im. Janusza Kurtyki

PRZYSTANEK
HISTORIA

21/25

ul. Marszałkowska

Polskie kino powojenne: twórcy i filmy

JANUSZ MORGENSTERN

20 LUTY 2012

godz. 17.00

wstęp wolny

Seminarium poprowadzi historyk filmu
prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski

Tematy kolejnych spotkań:

- Stanisław Bareja – 19.03.2012
- Kazimierz Kutz – 16.04.2012

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Szczegółowe informacje
ukazywać się będą na:
www.ipn.gov.pl
pod hasłem zapowiedzi.